

Over Stepan Bilchenko

Beste vrienden

Stepan Bilchenko, een gewetensbezwaarde dienstweigeraar en kernfysicus die werkt aan de nationale universiteit van Lviv, is ontvoerd door militaire rekruteerders en in de buurt van Zhytomyr gevonden met ernstige verwondingen aan zijn hoofd na een poging om hem onder dwang over te brengen naar een militaire eenheid [1].

Het recht op gewetensbezwaren tegen militaire dienst wordt in Oekraïne ontkend onder de krijgswet, wat in strijd is met de internationale mensenrechtenverplichtingen van het land [2].

De politie beweert dat hij zichzelf mogelijk getraumatiseerd heeft toen hij probeerde te ontsnappen tijdens het verplichte transport naar een militaire eenheid [3]. Militaire recruiters beweren dat hun acties legaal waren omdat hij zijn militaire registratie niet verlengde [1]. Deze beweringen worden door veel mensen in het openbaar in twijfel getrokken en, zelfs als de beweringen juist zijn, benadrukt het afschuwelijke feit zoals het gebeurde de wreedheid en het gebrek aan naleving van mensenrechten in de huidige procedures van militaire registratie en dienstplicht zoals voorgeschreven door de wet.

Artikel 35 van de Oekraïense grondwet vereist dat militaire dienst in alle vormen, waaronder militaire registratie, wordt vervangen door alternatieve niet-militaire dienst, en dus ook alternatieve niet-militaire registratie voor gewetensbezwaarden.

Volgens de internationale normen voor de naleving van artikel 18 van het Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten, dat volgens artikel 4 van dat verdrag in oorlogstijd niet kan worden opgeheven, moeten de aanvraagprocedures voor het verkrijgen van de status van gewetensbezwaarde tegen militaire dienst beschikbaar zijn voor alle personen die door militaire dienst worden getroffen [4].

In Aanbeveling 1742 (2006), paragraaf 9.7, heeft de Parlementaire Vergadering van de Raad van Europa de lidstaten gevraagd om in hun wetgeving het recht op te nemen om geregistreerd te worden als gewetensbezwaarde op elk moment, namelijk voor, tijdens of na de militaire dienst, evenals het recht voor beroepsmilitairen om de status van gewetensbezwaarde te verkrijgen [5].

In Oekraïne worden gewetensbezwaarden echter niet als zodanig geregistreerd. Integendeel, ze worden geregistreerd met het oog op de dienstplicht, ondanks het feit dat dit een schending is van hun recht op gewetensbezwaren, dat beschermd wordt door artikel 9 van het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens, artikel 18 van het Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten en artikel 35 van de Oekraïense grondwet.

In een recent rapport van de OHCHR van de VN worden verschillende gevallen onthuld van onmenselijke behandeling en marteling van gewetensbezwaarden [6, pagina 21]; ook worden ze gevangen gezet omdat ze een pacifistische overtuiging hebben [7][8]. Tientallen doden in gevangenschap van militaire rekruteurs, waarover in de media wordt bericht, verstoren ook de Oekraïense samenleving [9].

1. https://varta1.com.ua/news/vykladacha-lvivskoho-universytetu-znayshly-pobyty-m-bez-svidomosti-pid-kyyevom-shcho-vidomo-foto_391351.html

2. <https://ebco-beoc.org/ukraine>

3. <https://www.pravda.com.ua/news/2025/02/9/7497407/>
4. <https://www.ohchr.org/en/conscientious-objection>
5. <https://assembly.coe.int/nw/xml/XRef/Xref-XML2HTML-en.asp?fileid=17424&lang=en>
6. <https://www.ohchr.org/sites/default/files/documents/countries/ukraine/2024-12-31-pr41-ukraine-en.pdf>
7. <https://www.civilni.media/214/>
8. https://www.forum18.org/archive.php?article_id=2937
9. <https://kyivindependent.com/police-investigate-death-of-32-year-old-man-at-chernivtsi-recruitment-center/> ; <https://mis.dp.ua/news-ua/advokat-povidomyla-pro-smert-syna-u-dnipri-pislya-nasylnyckoyi-mobilizacziyi> ; etc.

P.S. Ik werd om juridische hulp gevraagd door een lid van een evangelisch-christelijke kerk met een getuigschrift. Hij bekeerde zich een jaar geleden, werd dienstplichtig na het ontwikkelen van gewetensbezwaren, maar vóór het doopsel. Hij werd veroordeeld tot 3 jaar gevangenisstraf voor dienstplichtontduiking, de rechtbank herhaalde dat “religieuze overtuigingen geen voorwendsel mogen zijn voor dienstplichtontduiking”. Ik zal later details schrijven.